

תפ"ח (תל אביב) 4346-12-11 - מדינת ישראל - פרקליטות מחוז ת"א נ' א ה

פלילי - חוק העונשין - עבירות המתה

var MareMakom = "תפח (תל אביב) 4346-12-11 - מדינת ישראל - פרקליטות מחוז תא נ' א ה, תק-מח 2016(1),
31001(17/03/2016)";

תפ"ח (תל-אביב-יפו) 4346-12-11 - מדינת ישראל - פרקליטות מחוז ת"א נ' א המחוזי תל-אביב-יפו
תפ"ח (תל-אביב-יפו) 4346-12-11
מדינת ישראל - פרקליטות מחוז ת"א (פלילי)
ע"י ב"כ עו"ד דפנה יבין
נ ג ד
א ה
ע"י ב"כ עו"ד מיכל עורקבי ועו"ד ענבל מטס
בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו
[17.03.2016]
כב' השופט גלעד נויטל, אב"ד
כב' השופט מאיר יפרח
כב' השופטת גיליה רביד

גזר דין

השופטת גיליה רביד:

הנאשם הורשע לאחר הליך הוכחות בביצוע עבירה של רצח בכוונה תחילה לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין
תשל"ז-1977 (להלן: "החוק"). מדובר באירוע מיום 22.6.11 שבמהלכו רצח הנאשם את טגס הבטמיכאל חברו לעבודה
במפעל "עמי פלסט" בתל אביב (להלן: "המנוח").
מכלול העובדות פורטו בהרחבה בהכרעת הדין וכן בהחלטה מיום 17.1.2016 שבה נדחתה בקשת הנאשם להטיל עליו
ענישה מופחתת בהתאם לסעיף 300א(א) לחוק. החלטה זו היא חלק בלתי נפרד מגזר הדין.
התביעה עתרה להטיל על הנאשם עונש של מאסר עולם כמתחייב מהרשעתו, וכן לחייב אותו בתשלום פיצוי הן לאחותו של
המנוח, גב' סנאית וולדמיכאל הנמצאת בארה"ב (להלן: "סנאית") והן לאימו הנמצאת באריתריאה.

ב"כ המאשימה הסבירה שבנסיבות תיק זה, לאור העובדה שהמנוח היה נתין זר ולנוכח פער זמנים בין אירוע הרצח לבין ניהול ההליך הפלילי, הקשר עם משפחת המנוח הוא מצומצם והאינפורמציה שבידי המאשימה לגבי קרוביו ושאריו היא חלקית בלבד. ידוע, שעובר להירצחו הייתה למנוח בת זוג בארץ בשם אזאב ואולם הקשר עמה נותק זמן קצר לאחר הרצח, ולימים הוברר שהיא נסעה לארה"ב ושם נישאה מחדש. נטען שלמנוח ואזאב בן משותף שנמצא כיום באריתריאה ואולם אין לגביו פרטים מדויקים, המנוח לא דיבר עליו מעולם ואין ביד המאשימה ראיה חד משמעית בנושא. בנסיבות אלה, המאשימה טענה שהיא אינה עותרת לפיצוי לטובת אזאב ובנה. הוא הדין לגבי בן נוסף שקיומו עלה במכתב ששלחה סנאית למאשימה, שגם לגביו אין פרטים ברורים שניתן לסמוך עליהם. עם זאת, לטענת המאשימה, נשמר לאורך השנים קשר מכתבים עם סנאית (ראה אסופת דואר אלקטרוני), היא גילתה עניין בהליך הפלילי ואף עודכנה לגביו כל העת. במכתב האחרון היא תיארה את כאבה על האובדן, סיפרה שהייתה בקשר עם אחיה ערב הרצח וכי כתוצאה מהידיעה על מותו, היא הפילה את וולדה. כמו כן, ידוע שלמנוח אם שמתגוררת באריתריאה, ובשעתו נוצר עמה קשר בהקשר לנתיחת המנוח וכן לצורך העברת גופתו לקבורה באריתריאה (ראה פרוטוקול מתיק חס"מ 40558-06-11). לטענת ב"כ המאשימה, מאחר שמדובר בשארות בשר מדרגה ראשונה, ועל רקע המדיניות בפסיקה לפיה הורחב מעגל הזכאים לפיצוי במקרה של רצח, יש הצדקה לפסוק פיצוי לטובת הנפגעות הנ"ל. סכום זה צריך להיות לגישת המאשימה בגובה של עשרות אלפי שקלים. בהקשר זה הפנתה ב"כ המאשימה את תשומת הלב לכך שברשות המנוח נמצא סכום של כ-11.5 אלף דולר שמופקד כיום לטובתו בקופת הכלא.

ב"כ הנאשם הביעה התנגדות להשית פיצוי לטובת האחות והאם וזאת נוכח העמימות הגדולה הקיימת לגבי השאלה מי הם נפגעי העבירה במקרה שלנו, כמו גם לעצם זהותה של סנאית והקשר שלה למנוח. בהקשר זה הפנתה הסנגורית לעובדה שבפרוטוקול הדיון בתיק החס"מ (עמ' 2 ש' 10) ציינה אזאב שלמנוח אם ואח באריתריאה. היא לא הזכירה כלל את האחות סנאית. הגורם שאליו פנו לצורך הנתיחה הייתה אם המנוח ולא סנאית. זאת ועוד, סנאית לא הגישה תצהיר מסודר של נפגעת עבירה, כפי שניתן היה לצפות ממנה לעשות. הדואר האלקטרוני ששלחה נעדר פרטים רלוונטיים. הסנגורית הוסיפה, שלא מן הנמנע שקיימים בני משפחה נוספים שהם קודמים לסנאית בסדר הזכאים לפיצוי, או זהים לה, ולכן, לא רק שהנאשם עלול להיות חשוף לתביעה אזרחית מצד אותם נפגעים שקודמים לסנאית, אלא ששומה על בית המשפט והתביעה לוודא שהפיצוי מגיע למי שזכאי לו ביותר.

דיון ומסקנות:

אין חולק כי הפיצוי לפי סעיף 77 לחוק העונשין תשל"ז-1977 (להלן: "החוק"), הגם שהוא מצוי בסביבה פלילית-עונשית הוא בעל רכיב אזרחי דומיננטי. הוא לא בא להטיל עונש נוסף על הנאשם אלא מטרתו העיקרית לפצות את מי שזכאי לכך על נזקיו [ראה ע"פ 8745/08 פלוני נגד מדינת ישראל, סעיף 30 לפסק הדין (30.11.2011); ע"פ 6452/09 קאסם (22.7.10)], וזאת, בדרך של אומדנא דדינא, מבלי להידרש לפרוצדורה האזרחית ה"רגילה" [ע"פ 2196/10 אגבריה נגד מדינת ישראל, סעיף כב' לפסק הדין (8.3.12)].

בית המשפט העליון קבע כי י סעיף 77 אינו מצמצם עצמו לקורבן העבירה הישיר בלבד או "נפגע עבירה" כהגדרתו בחוק זכויות נפגעי עבירה. בפסיקת בית המשפט העליון קיימות דוגמאות רבות לפיצויים שנפסקו לטובת לבני משפחה של קורבן העבירה בדרגות שונות [ראה ע"פ 2196/10 אגבריה, סעיף כב' לפסק הדין של השופט רובינשטיין (8.3.12); ע"פ 1948/09 אבו סבחה (23.4.12); ע"פ 6968/09 יונס (30.8.12); ע"פ 8704/09 באשה (11.11.12); ע"פ 6385/11 בניטה (3.12.12)].

בדרך כלל, במקרים שבהם קורבן העבירה הישיר מצא מותו, הפיצוי ניתן כאשר ניתן היה להצביע על נזק מובהק וברור שנגרם לבני משפחה אשר תלויים במנוח ונמצאים במעגל המשפחתי הראשון שלו, או לאחר שהונחו בפני בית המשפט תסקירים, ראיות ו/או עדויות, שנתנו אינדיקציה לקיומם של נזקים ברי פיצוי.

במקרה שלנו, כעולה מדברי ב"כ התביעה, אין בידה מידע מלא ושלם לגבי משפחת המנוח ומי נכלל בה. למעשה לא ברור מי הם יורשיו של המנוח ומי זכאי לעזבונו. אין מחלוקת שלמנוח אם שחיה באריתריאה. זאת ניתן ללמוד הן מתיק החס"מ והן מדבריה של סנאית במייל מיום 22.2.16. עם אמו של המנוח לא ניתן היה ליצור קשר על מנת לקבל את התייחסותה הישירה, ואולם ניתן לצאת מתוך ההנחה, אשר מוצאת תימוכין גם בדברי סנאית, שכאם אשר שכלה את בנה בנסיבות טרגיות, היא "נפגעת עבירה" שנזקה ברור ואינהרנטי. אירוע רצח אלים הוא וודאי טראומתי עבור האם ומקור לסבל עברה.

אשר לסנאית: כפי שניתן להיווכח עם סנאית נשמר לאורך השנים קשר מכתבים והיא גילתה עניין בהליך. יתכן שהדבר הוא תוצאה מהיותה תושבת ארה"ב, עובדה שבזכותה היו לה גם נגישות וגם מודעות לאפשרות ליצור קשר עם המאשימה, בשונה מבני משפחתה באריתריאה. עם זאת, אין אינדיקציה ברורה לגבי מידת הקרבה של סנאית למנוח עובר למותו הן בכלל והן בהשוואה לשאר בני המשפחה. סנאית כתבה במכתבה שהיא שוחחה עם המנוח זמן קצר לפני הירצחו וכי הפילה את וולדה לאחר שנודע לה על המקרה. לא הובאו ראיות בעניין זה, לרבות בשאלת קיומו של קשר סיבתי בין ההפלה לאירוע הרצח. זאת ועוד, יש אינדיקציה לומר שלמנוח אח/אחים נוספים, כך שאין סיבה לכאורה להעדיף את סנאית על פניהם לעניין הפיצוי. כך למשל, בפרוטוקול החס"מ יש אזכור לקיומו של אח, ובתצלום המשפחתי שצירפה המאשימה נראים אנשים נוספים שמידת קרבתם למנוח לא הובררה.

זאת ועוד, מעיון במכתבה של סנאית מיום 22.2.16 עולה, שגם לגישה, מי שהוא בעיקר ראוי לפיצוי בתיק זה הינם אם המנוח ושני בניו שמתגוררים באריתריאה. לגבי הבנים התביעה לא עתרה לפיצוי בהעדר מידע רלוונטי ברור וחד משמעי. לאור כל האמור לעיל, אני סבורה שבמסגרת האיזונים המתחייבים נכון בשלב זה, במסגרת ההליך הפלילי, לחייב את הנאשם בתשלום פיצוי לאם המנוח בלבד. לצורך קביעת גובה הפיצוי תילקח בחשבון העובדה שלא הובאו ראיות ספציפיות לגבי הנזק או מידת הפגיעה, וכן כי לא נוצר קשר ישיר עם אם המנוח. סיכומי של דבר, אני מציעה להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

1. מאסר עולם חובה.

2. הנאשם ישלם סכום של ₪ 20,000 בתוך 45 יום כפיצויים לאם המנוח אשר פרטיה המלאים יימסרו למזכירות בית המשפט על ידי ב"כ המאשימה. הסכום יועבר לאם המנוח באופן שעליו תודיע המאשימה למזכירות בית המשפט.

גיליה רביד,
שופטת

השופט גלעד נויטל, אב"ד:
אני מסכים.
גלעד נויטל, שופט, אב"ד
השופט מאיר יפרח:
אני מסכים.

מאיר יפרח, שופט

סוף דבר:
הוחלט אפוא, פה אחד, להטיל על הנאשם, אדנה הברה, את העונשים הבאים:
1. מאסר עולם חובה.
2. הנאשם ישלם סכום של 20,000 ₪ בתוך 45 יום כפיצויים לאם המנוח אשר פרטיה המלאים יימסרו למזכירות בית המשפט על ידי ב"כ המאשימה. הסכום יועבר לאם המנוח באופן שעליו תודיע המאשימה למזכירות בית המשפט. הוסברה לנאשם זכותו לערער על פסק הדין תוך 45 ימים מהיום.
ניתן היום, ז' אדר ב' תשע"ו, 17 מרץ 2016, במעמד הצדדים.

גיליה רביד, שופטת

מאיר יפרח, שופט

גלעד נויטל, שופט
אב"ד